
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2014:4

Om restriktiv hållning gentemot islam

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:96 om en restriktiv hållning mot islam. I motionen föreslås att Svenska kyrkan ska inta ett mer distanserat förhållningssätt till islam än vad motionären anser vara fallet. Utskottet menar att Svenska kyrkan under lång tid verkat för samtal och dialog, med alla av god vilja. Kyrkans uppgift är att vara inkluderande och öppen. Motionens förslag står inte i samklang med denna grundhållning varför Ekumenikutskottet föreslår att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:96.

Motionens förslag

Motion 2014:96 av Dan Kareliusson, Restriktiv hållning gentemot islam

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan intar en mer restriktiv hållning gentemot islam.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2014:96 i Ln 2014:13y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Svenska kyrkans religionsdialog

Svenska kyrkan på nationell nivå har på olika sätt arbetat kring frågor om religionsdialog, både teoretiskt och praktiskt. Som exempel kan nämnas följande:

1996 påbörjades projektet *Kunskapsutveckling för Svenska kyrkans möte med muslimer* inom Svenska kyrkan. Projektet bedrevs av kyrkokansliet och resulterade i ett flertal publikationer, bland annat dokumenten *Muslimska grannar – Svenska kyrkan möter islam* år 1997 och *Muslimska högtider och fester* år 1999.

I tidskriften *Tro & Tanke* utgavs 1999 *Vad skall vi tro om de andra? Religions-teologi idag*. I tidskriften presenteras olika förhållningssätt med exempel från lutherska, ortodoxa, reformerta, katolska, liberalt teologiska och feministiska utformningar av religionsteologi. I *Tro & Tanke* utkom ytterligare ett nummer om religionsteologi, *Samtal om religionsteologi* (2001:3) där tio utgångspunkter redovisades för religionsteologisk reflektion och för pastoralt handlande.

Under 2007 publicerades dokumentet *Möten med islam* (andra reviderade upplagan 2011). Det arbetades fram på uppdrag av kyrkomötet som önskat en enkel och pedagogisk text som kunde användas i församlingarna. *Sann mot sig själv – öppen mot andra. Samtal om religionsteologi i Svenska kyrkan* är ett dokument från Svenska kyrkans teologiska kommitté 2011. Boken utgavs som ett stöd till de samtal som förs i församlingarna med människor av en annan tro. Till texten finns en studiehandledning. Biskopsbrevet 2012, *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös miljö*, erbjuder teologiskt stöd i församlingarnas arbete i den mångreligiösa miljö som särskilt församlingarna i storstadsområdena befinner sig i. Som största trossamfund i Sverige har Svenska kyrkan både ett särskilt ekumeniskt och interreligiöst ansvar.

Sveriges interreligiösa råd

Sveriges interreligiösa råd konstituerades i maj 2010 med dåvarande ärkebiskop Anders Wejryd som en av initiativtagarna. Idag utgörs rådet av medlemmar från de fyra kyrkofamiljerna (lutherska, katolska, ortodoxa och frikyrkliga) genom presidiet i Sveriges Kristna Råd, de muslimska riktningarna sunni och shia, Judiska centralrådet och även Svenska bahá'í-samfundet, Svenska Buddhistiska samarbetsrådet, det Mandeiska sabiska samfundet, Hinduiska församlingen och Sikhiska församlingen.

Sveriges interreligiösa råd har en jämförelsevis bred anslutning av olika trossamfund, vilket uppfattas som en tillgång och en möjlighet av rådet.

Sveriges Kristna Råd

Sveriges Kristna Råd (SKR), där Svenska kyrkan är medlem, har under åren publicerat flera texter som behandlar interreligiösa frågor utifrån olika aspekter. År 2001 översattes och utgavs den av Konferensen för europeiska kyrkor (KEK) publicerade *Charta Oecumenica*. Texten behandlar bland annat det kristna uppdraget att vara i dialog med både judar och muslimer. Exempelvis formuleras att kristna alltid ska motarbeta alla former av anti-semitism och antijudaism i kyrka och samhälle, möta muslimer med respekt och samarbeta i gemensamma angelägenheter. Som medlem i KEK har texten betydelse för Svenska kyrkans interreligiösa arbete och förhållningssätt.

År 2006 publicerade SKR *Religionsmöte – Ekumeniska dokument*, där texterna hämtats från Kyrkornas världsråd, KEK och Borgågemenskapen. I mars 2007 kom dokumentet *Kan vi be tillsammans? – Ett ekumeniskt studiematerial om bön i mångkulturell kontext*. Dokumentet *Äktenskap där religioner möts* publicerades 2011 och är en första introduktion till präster och pastorer i Sveriges Kristna Råds medlemskyrkor när par av olika religion önskar rådgivande samtal. Boken behandlar främst pastorala frågor som t.ex. barnens religiösa tillhörighet i en familj där föräldrarna bekänner sig till två olika religioner. Sedan år 2013 har SKR formulerade rekommendationer i *Kristna i möte med människor av annan tro (2013)*, som ett viktigt komplement till *Tio tumregler för god ekumenik* från år 2005.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:96.

Ekumenikutskottets bestämda uppfattning är att man inte bör ställa religioner mot varandra. Utskottet vill understryka det Läronämnden skriver i sitt yttrande över motionen, att Svenska kyrkans förhållningssätt till andra religioner är möten, dialog och samtal. Utskottet avvisar bestämt den kollektivering och förenkling av islam som utskottet menar kommer till uttryck i motionen.

I dialoger är den kristna kyrkans uppgift att verka i positiv anda, inte i restriktiv, med evangeliet om Jesus Kristus i centrum – inbjudande snarare än avvisande, betonande det som förenar snarare än det som skiljer. Den som är trygg i den kristna tron kan vara öppen för religionsdialog, med människor av god vilja, och samarbeta i diakonala uppdrag, med den enskilda av Gud skapade människan i centrum.

Motionens förslag står inte i samklang med denna grundhållning varför utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Uppsala den 26 september 2014

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Lina Larhult, Karin Norlander, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jesper Eneroth, Göran Karlsson, Olle Carlsson, Katarina Wedin, Elisabet Stålhjem, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Tuulikki Koivunen Bylund har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

Jag väljer att gå med på att motionen avslås med motiveringen att jag anser att motion 2014:68 som behandlas i Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2014:7 bättre speglar min nomineringsgrupps inställning i frågan om kristendom och islam i Svenska kyrkan. Kärnan i det jag vill framföra är att Svenska kyrkan ska vara tydlig i att stå upp för sin kristna identitet och predika evangelium, som är öppet för alla. Jag ser ett värde i dialog med andra religioner och respektfull relation med representanter från andra religioner. Jag menar dock att kyrkan i samband med dessa möten och i andra sammanhang inte ska ge avkall på sin egenart, det kristna budskapet och tron på Jesus Kristus som är särskiljande för den kristna tron. Gemensamma gudstjänster eller upplåtande av kyrkorummen till förkunnandet av andra religioner, är något annat än att föra dialog och är därför något jag inte kan ställa mig bakom.

Julia Kronlid

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2014:13y

Kristendomen och islam

Läronämndens yttrande över motionerna 2014:6 och 2014:96

Läronämnden har tidigare yttrat sig i frågor om relationen mellan kristendom och islam: Ln 1995:508, Ln 2003:12y, Ln 2005:14y och Ln 2006:9y.

Läronämnden har kontinuerligt betonat vikten av religionsmötesfrågor och religionsteologi. Islam framhålls särskilt därför att det är den näst största religionen i Sverige. I Ln 2005:14y står det:

Det är väsentligt att minnas att islam är en av de tre abrahamitiska religionerna, med vilken kristendomen har mycket gemensamt. (...) Det finns goda skäl att fortsätta och fördjupa samtal med företrädare för islam för att i en ömsesidigt kritisk och konstruktiv dialog öka kunskapen om och förståelsen för religiös och kulturell mångfald.

Läronämnden finner det angeläget att även ett diakonalt perspektiv finns med i religionsmötet.

Läronämnden vill framhålla det som står i inledningen till kyrkoordningens 14:e avdelning:

Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Uppsala den 27 augusti 2014

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson och Jesper Svartvik.